

﴿٨٤﴾ سُورَةُ الْإِنْشِقَاقِ İNŞİKAK SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mekke'de nâzil olmuş. 25 âyet, 107 kelime, 440 harften ibarettir. Göğün yarılmasından söz ettiği için bu adı almıştır.

1- إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ

Gök yarıldığı (veya parçalandığı) vakit. Göğün inşikâkı; bu âlemin değişmesi için yukarı tarafından gelen İlâhi emrin, inmek ve gerçekleşmek üzere gökte ortaya çıkışıdır.

2- وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ

İtaat ediyor رَبِّهَا Rabbinin emrine, وَحُقَّتْ Hak'kın emrine itâat eder. O'na yaraşır şekilde boyun eğdiği zaman, "hak oldu" da. "el-Hakka"dan olup büyük olayların ve felâketlerin olacağı kıyâmet gününün gerçekleşmesi.

3- وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

Yer uzatılıp düzlendiği ve yerküre uzatılıp genişletildiği zaman, dağları ve dereleri yerle bir edilip düzlendiği,

4- وَالْقَتَّ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ

İçinde ne varsa attığı ve tamamen boşaldığı. Ölülerini, kâbirlerinden fırlattığı. Yer, ağırlıklarını çıkardığında, define ve madenlerini döktüğü vakit.

5- وَأَذِنْتُ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ

Ve Rabbini dinleyip, kendisine yaraşır şekilde boyun eğdiği vakit. (İnsanoğlu yaptıkları ile karşılaşır.) O zaman neler neler olacak. Şimdi açıklanacak gibi değil, demek olur. İki âyet aynı benziyor, mükerrer değil. Yukarıdaki âyet gökler hakkında, bu da yerler hakkındadır.

6- يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ

Ey insan! Şüphe yok ki sen Rabbine doğru çaba göstermezsiniz ve O'na varacaksınız. Yâni bütün hayatında ölüm ve ondan sonra Rabbi'nin acı veya tatlı ereceğinin emrine doğru, didinir çabalarsınız. Nihâyet ona kavuşursunuz.

7- فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ

O vakit kitabı sağ eline verilen amel defteri veya mahkeme sonucunu bildirir belge, sağ eliyle veya sağ eline verilen, hemen bir kolay hesap ile hesaba çekilir, geçer.

8- فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا

Kitâbı sağ eline verilen (Mü'min)in kolaylıkla hesabı görülecek. Hesâb-ı Yesir; hiç tartışılmayan kolay bir hesap ki Rasûlûllah Sallâllâhû Aleyhivesellem bunu; "arz" ve "sâde kitaba bakılıp geçiştirilmekle" tefsir etmiştir.

Ey Âllâh'ın Rasûlü, dedim. (Aişe Radiyâllâhû Anhâ) "Kolay he-

sab nedir?” Buyurdu ki; “Kitabına bakılıp da geçiştirilivermesi yâni günâhlarının af olunuvermesidir.”

وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا 9-

Hesabı kolay geçer ve sevinçli olarak ehline döner. Sevinerek “alın, okuyun kitabımı” der. Ehli; Mü’minlerden olan dostları ve yakınları ile yüce Âllâh’ın cennette özel olarak onun için hazırladığı hûriler ve hizmetçilerdir.

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ 10-

Şer ehli olanlar, kitâbı arkasından sollarına verilenler. Kuşkusuz kendi yüklerini ve o yüklerle beraber daha birçok yükleri yüklenecektir.

فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا 11-

Sübûr; helâk demektir. Yâni “Yâ sübûra! Ey helâk! Neredesin gel yetiş imdadıma. Helâk olayım da bu dertten kurtulayım” diye feryad ederler.

وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا 12-

O alevli ateşe (cehenneme) girer.

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا 13-

Çünkü o, ehli içinde sevinçli idi. Dünyada, evinde, ailesi, kavmi içinde, keyfi yerinde, zevk ve sefasında idi. Ahireti ve işin sonunu düşünmez, gam ve keder içinde sıkıntı çekenlere acımaz, dünyanın uğrayacağı değişiklikleri hesaba katmazdı.

14- إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ

Çünkü o zannetmişti ki asla dönmeyecek, değişikliğe uğramayacak; neşesi kedere çevrilmeyecek, ölmeyecek, hiç azap çekmeyecek ve sorumlu olmayacak sanmıştır.

15- بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا

Hayır, onun zannettiği gibi değil. İş, onun keyfine kalmayacak. Değişime uğrayacak, Rabbine dönecektir. إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا Çünkü Rabbi, onu görmektedir. Bütün yaptıklarını görüp gözetip duruyor. Her ne olursa olsun onu çevirecek, hesabını görüp cezâsını verecektir.

16- فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ

Şimdi yemin olsun بِالشَّفَقِ şafağa. (Akşam güneş kavuştuktan sonra ufukta görünen kırmızılığın adıdır.) Türkçe’de şafak; fecir yâni sabahın tanrı mânâsında yaygın olmuştur.

Burada maksat; dünya hayâtı ile sevinenlere karşı, her günün sonunda bir akşamın gelmesi şeklinde, hâlden hâle geçmekte olan âlemin değişimindeki manzaraların farklılığını duyurmak olduğu için, önce akşamın kırmızı şafağına, geceye ve onda basan karanlığa.

17- وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ

Geceye وَمَا وَسَقَ ve onun kapsadığı şeylere, gecenin derleyip topladığı kapsadığı şeyler. Derli toplu, düzgün ve intizamlı olmak.

18- وَالْقَمَرَ إِذَا اتَّسَقَ ۙ

Derlenip toplanarak düzgün bir dolunay olduğu zaman Ay'a. Şafağın, gecenin ve kapladığı şeylerin ve Ay'ın hâlden hâle geçmesi gibi, siz de hâlden hâle geçerek Rabbinize gideceksiniz.

19- لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۙ

Elbette siz kattan kata bineceksiniz. Tabaka tabaka veya nesilden nesile uyum sağlayan birbirinden üstün değişimler binecek, hâlden hâle geçersiniz.

20- فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۙ

O hâlde bu insanlara ne oluyorda imân etmiyorlar? İmân edip de o güzel sonuca ulaşmak için, güzel ameller işlemezler.

21- وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۙ

Karşılarında Kur'ân okunduğu vakit secde etmezler, boyun eğmezler, gerçeği kabûl etmezler, Âllâh'ın emir ve yasaklarına itâat edip uymazlar, secde etmeleri gerekirken secde etmezler.

22- بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ۙ

Hatta inkâr edenler yalanlıyorlar da Kur'ân'a ve ahirete yalan diyorlar.

23- وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۙ

Hâlbuki Âllâh-û Teâlâ, onların içlerinde, kâllplerinde ne gizlediğini (küfür ve kinlerini) pekiyi bilir.

24- فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۙ

Ey Habibim, onun için kâfirleri elem verici bir azap ile müjdele.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ -25

Ancak imân edip de sâlih ameller işleyenler müstesnâ! Onlar için kesilmez, tükenmez bir ecir vardır. Onlar için yâni imân edip de iyi ameller yapanlar için, kendi kazançları olması itibariyle minnetsiz yahut kesilmez sonsuz bir mükâfat vardır.